

11 januari 2022,

Onderwerp: reactie en suggesties ter verbetering op de consultatie wijziging huisvestingswet 2014.

Wij willen ons eerst even kort voorstellen. Wij zijn een landelijke groep woonwagenbewoners die zich verenigd heeft in Woonwagengroep Nederland en ervoor willen zorgen dat er goed woonwagengroepbeleid komt in de gemeenten en zo rekening gehouden wordt met de culturele identiteit en woonvorm van deze doelgroep.

Wij willen graag onze visie met u delen rondom de vraagstelling omtrent de wetswijziging huisvestingswet 2014.

In de woningwet en huisvestingswet 2014 staan wettelijke kaders beschreven voor gemeenten en corporaties. In 2008 heeft er een wijziging plaatsgevonden in het burgerlijke wetboek 7 onder artikel 233. Sindsdien valt een woonwagen onder de definitie woonruimte.

Graag delen wij een geschiedenis overzicht van de huisvestingswet 2014:

Voorstel huisvestingswet 2014 raad van state:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2010-187.html> (2010)

De definitie van woonruimte, als opgenomen in de geldende Huisvestingswet, als een besloten ruimte, die al dan niet tezamen met een of meer andere ruimten, bestemd of geschikt is voor bewoning door een huishouden heeft in de praktijk niet voor knelpunten gezorgd en is daarom overgenomen. De definitie omvat zowel woningen als woonschepen en woonwagens.

Invoering huisvestingswet 2014

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2014-248.html> (2014)

Wijziging huisvestingswet 2014

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stb-2017-25.html> (2017)

De huisvestingswet is te veel gespits op schaarste, niet op andere bijzonderheden zoals het afstammingsbeginsel, woonvorm & culturele identiteit.

In veel gemeenten in Nederland krijgen wij vaak op de vraag waarom sociale huur woonwagens en standplaatsen niet zijn opgenomen in de huisvestingsverordening verschillende reacties van gemeenten. Wij benoemen de belangrijkste;

- Voor de toewijzing van een sociale huur woonwagen en standplaats moeten andere regels worden gehanteerd dan voor een sociale huurwoning.
- Gemeenten zijn niet verplicht om de sociale huur woonwagen en standplaats op te nemen in de huisvestingsverordening, ondanks dat er aantoonbaar schaarste heerst.
- Er is geen tot weinig behoefte naar een sociale huur woonwagen en standplaats.
- Een woonwagen wordt bestempeld als onzelfstandige woonruimte/bijzondere woonvorm.

Ondanks de aantoonbare decennia lange schaarste, mede veroorzaakt door het gevoerde woonwagengroep uitsterf beleid, aan huur woonwagens en standplaatsen gaan vele gemeenten in Nederland niet over tot het opnemen in de huisvestingsverordening van deze woonruime, omdat er geen verplichting of taakstelling is. Graag zien wij een taakstelling om zo de rechtspositie van deze doelgroep te waarborgen, indien nodig met een oplegging van bijvoorbeeld een sanctie. Wij willen

dan onder andere verwijzen naar de sanctieregeling die wordt opgelegd bij de huisvesting voor statushouders. Wij hebben opgemerkt dat deze sanctieregeling goed werkt bij gemeenten om iets te doen voor een bepaalde doelgroep. Wegens het gevoerde 0-optie beleid, woonwagengedrag en het mensenrechterlijk kader is er een inhaalslag nodig voor de verloren jaren bovenop de natuurlijke aanwas van de woonwagengemeenschap voor de komende jaren.

Wij willen graag verwijzen naar de volgende Nationale & Internationale wetten en de kamerbrief die wij belangrijk vinden om te benoemen:

Kamerbrief: *Opvolging toezegging aan Van der Lee (GL) over sanctiecapaciteit binnen de Rijksoverheid*. Hierin staat beschreven dat een Ministerie waar nodig eventueel sancties kan opdragen omtrent het mensenrechterlijk kader om gedragsverandering te bewerkstelligen.

Bron:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2021/11/16/kamerbrief-inzake-opvolging-toezegging-over-sanctiecapaciteit-binnen-de-rijksoverheid/kamerbrief-inzake-opvolging-toezegging-over-sanctiecapaciteit-binnen-de-rijksoverheid.pdf>

IVUR: *Internationaal Verdrag inzake de uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie*

Bron: [https://wetten.overheid.nl/BWBV0002911/1972-01-](https://wetten.overheid.nl/BWBV0002911/1972-01-09?fbclid=IwAR2g1RWPGOPbaKB7yQJyFSI3wdvDn2LBMdGwbJJHvpiqZrxc8l2WBL2PEw)

[09?fbclid=IwAR2g1RWPGOPbaKB7yQJyFSI3wdvDn2LBMdGwbJJHvpiqZrxc8l2WBL2PEw](https://wetten.overheid.nl/BWBV0002911/1972-01-09?fbclid=IwAR2g1RWPGOPbaKB7yQJyFSI3wdvDn2LBMdGwbJJHvpiqZrxc8l2WBL2PEw)

Artikel 1,2,3,4,5,6 en 7.

Wij willen artikel 5 lid (iii), het recht op huisvesting extra benadrukken.

- *Internationaal recht: recht dat is vastgelegd in verdragen en in besluiten van internationale organisaties. Een internationaal recht staat altijd boven het nationaal recht (artikel 94GW).*

Overigens zijn wij van mening dat de afstammingsbeginselen en andere regels voor toewijzing van sociale huur woonwagengedrag en standplaatsen niet de reden mag zijn om deze woonruimte uit te sluiten van de huisvestingsverordening gezien de wettelijke kaders en fundamentele rechten van de mens. De VNG is onlangs met een modelverordening gekomen waar tot nu toe door gemeenten weinig gehoor aan/wordt is gegeven.

Zie modelverordening bron: <https://vng.nl/brieven/wegwijzer-gemeentelijk-woonwagengedrag-en-standplaatsenbeleid-en-vng-model-huisvestingsverordening>

<https://vng.nl/sites/default/files/2021-05/10mei2021-lbr-21-023-bijlage-1-was-wordt-tabel-wijziging-model-huisvestingsverordening-2014-gewijzigd-model-april-2021.pdf>

Gemeenten zijn te terughoudend. Blijkbaar heeft dit te maken zodra sociale huur woonwagengedrag en standplaatsen worden opgenomen in de huisvestingsverordening dat hier juridische gevolgen aan worden verbonden.

In veel gemeenten worden sociale huur woonwagengedrag en standplaatsen bestempeld als bijzondere woonruimte waardoor deze woonvorm buiten het vergunningstelsel valt. Er zijn veel gemeenten in Nederland die met corporaties werkafspraken maken rondom de toewijzing van sociale huur woonwagengedrag en standplaatsen, terwijl deze werkafspraken sinds de invoering van de huisvestingswet 2014 niet meer mag en zelfs verboden zijn.

Indien er in de huisvestingsverordening geen sociale huur woonwagens en standplaatsen worden opgenomen hebben wij landelijk opgemerkt dat in de meeste gemeenten geen prestatieafspraken ontstaan met de corporaties. Tevens worden behoefte onderzoeken voor sociale huur woonwagens en standplaatsen niet meegenomen in de regionale woononderzoeken voor sociale woonruimte, ondanks dat een woonwagen volgens de wet onder de definitie woonruimte valt.

Wij zien daarom graag in de huisvestingswet 2014 een wijziging komen dat een gemeente een taakstelling krijgt opgedragen door het Rijk/Provincie om een hoofdstuk op te nemen in de huisvestingsverordening voor sociale huur woonwagens en standplaatsen (Zie VNG modelverordening).

Wij hopen u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd en wachten de terugkoppeling af.

Met vriendelijke groet,

De leden van Woonwagen beleidsmakers Nederland

Bijlage: Tijdsbeeld sociale woonwagens en standplaatsen te kort Nederland:

Bijlage: Tijdsbeeld sociale woonwagens en standplaatsen te kort Nederland:

Van een woonwag en standplaats opbouwbeleid in 2022 is nog helemaal geen sprake in Nederland, vanaf 2018 tot en met eind 2021 zijn er nagenoeg geen standplaatsen bijgekomen. Dit gaf Minister Ollongren aan in 2021 bij het 2de Kamerdebat over de 1^e Herhaalmeting *Woonwagenstandplaatsen* die Companen in opdracht van het Ministerie van BZK heeft uitgevoerd.

Mogelijk komen er 150 standplaatsen bij de komende 2 jaar.

Dit is een micro druppel op een gloeiende plaat. Voor deze doelgroep dient er ook een toekomst perspectief te zijn en uitzicht op een leven volgens hun culturele identiteit.

Bron Companen:

<https://www.companen.nl/wp-content/uploads/2021/05/Woonwagenonderzoek-180521.pdf>

De eerder al gehouden 0-meting door onderzoeksbureau Companen in opdracht van Minister Ollongren van BZK, welke in oktober 2018 naar de 2de kamer is gestuurd, kwam op een totaal van 7723 standplaatsen in 2018.

Van de 380 benaderde gemeenten die ons land toen telde, namen slechts 310 gemeenten deel aan het onderzoek. Hiervan hadden 48 gemeenten 0 standplaatsen. De overige 262 gemeenten hadden bij elkaar 7723 standplaatsen, verdeeld over 260 woonwagenlocaties.

Bron nulmeting BZK:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2021/03/31/herhaalmeting-woonwagenstandplaatsen-in-nederland/rapportage-herhaalmeting-bzk-woonwagenstandplaatsen-2021.pdf>

Het woonwag en standplaatsen tekort is een historisch tekort, dat al decennia lang niet is aangepakt. Mede door het 0-optie, bevrozing beleid en het woonwag uitsterfbeleid is dit tot nog grotere hoogten gestegen.

Het tekort aan woonwagens en standplaatsen tijdens de afschaffing van de woonwagwet in 1999 was al zeer ernstig. Staatsecretaris Remkes had op 16 december 1998 een brief verzonden naar de tweede kamer, met daarin een overzicht van gemeenten waar zich een aantoonbaar tekort aan standplaatsen voor woonwagens voordoet, inclusief de aantallen.

Waaronder 46 gemeenten die een substantieel tekort aan woonwagenstandplaatsen hadden. Het totale tekort in alleen al deze gemeenten bedroeg 1710 standplaatsen, sociale huur woonwagens zijn geen cijfers over bekend.

Bron: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-25333-22.html>

In februari 2001 presenteerde Staatsecretaris Remkes van VROM op verzoek van de 2de kamer de uitkomsten van een kwantitatief onderzoek naar standplaatsen en woonwagens.

Het totaal aantal standplaatsen bedroeg op dat moment 9600. Op basis van de wachtlijsten werd het landelijke tekort berekend op 2508 standplaatsen. Het werkelijke tekort was aannemelijk nog groter, omdat nog geen derde van de gemeenten een wachtlijst bijhield van standplaatszoekenden.

Naast het tekort aan standplaatsen bracht Staatssecretaris Remkes begin 2001 ook de uitbreidingsplannen van gemeenten in kaart.

Op basis van die plannen zou het aantal standplaatsen met 946 moeten toenemen tot het jaar 2010. Als gemeenten dit zouden uitvoeren zou er ook nog na 2011 sprake zijn van een 'substantieel 'tekort aan standplaatsen''.

Bron: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vi3aimme7kz7>

Het gerenommeerde onderzoekprogramma Pointer van KRO/NCRV heeft in 2021 het standplaatsen tekort onderzocht en het onderzoek op 24 oktober 2021 gepubliceerd.

8 van de 46 tekort gemeenten uit 1998 heeft het tekort aangevuld, 16 gemeenten hebben ondanks de tekorten actief afgebouwd.

Pointer kwam na het onderzoek tot de feitelijke conclusie dat er tussen 1998 en 2018 weinig terecht is gekomen van het inlopen van het tekort.

In totaal zijn er 644 standplaatsen bijgekomen in deze 46 tekort gemeenten, sociale huur woonwagens en vrije sector zijn geen cijfers van bekend, maar er zijn ook 309 standplaatsen opgeheven.

De balans $644 - 309 = 335$ standplaatsen. Het tekort is met nog geen 20% ingelopen in 20 jaar tijd!

Bron pointer:

<https://pointer.kro-ncrv.nl/groot-tekort-aan-woonwagenstandplaatsen-al-20-jaar-nauwelijks-aangepakt>

De herhaalmeting woonwagenstandplaatsen in Nederland van Minister Ollongren van BZK van 31 maart 2021 komt naar voren dat er 8854 standplaatsen in 355 gemeenten zijn.

Bron:

<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/rapporten/2021/03/31/herhaalmeting-woonwagenstandplaatsen-in-nederland/rapportage-herhaalmeting-bzk-woonwagenstandplaatsen-2021.pdf>

“Dat lijkt een enorme groei ” zegt Pim Tiggelhoven van Companen, “maar bij veel gemeenten, waar het aantal standplaatsen gewijzigd was, bleek vooral sprake te zijn geweest van administratieve correcties, bijvoorbeeld standplaatsen die in het verleden niet als standplaats werden gezien. Als deze administratieve correcties tegen elkaar worden weggestreept is er een netto groei van 26 standplaatsen in de periode 2018 t/m 2021.

Een aantal gemeenten heeft aangegeven mogelijk de komende 2 jaar in totaal 141 standplaatsen te realiseren. Als je de uitbreidingsplannen relateert aan de huidige voorraad aan standplaatsen van de gemeenten die hebben gereageerd, komt dat neer op een procentuele stijging van ongeveer 1% per jaar. Dit is een micro druppel op een gloeiende plaat.

Bron pointer:

<https://pointer.kro-ncrv.nl/gemeenten-lopen-achter-bij-realiseren-woonwagenstandplaatsen>

Zoals u kunt lezen is er duidelijk geen spraken van een opbouwbeleid ten aanzien van sociale huur woonwagens en standplaatsen in Nederland. Dat raakt de doelgroep woonwagengemeenschap in het Hart.

“Geen enkele democratie kan lang bestaan als zij niet, als fundament voor haar bestaan, de erkenning van de rechten van minderheden accepteert...”

Franklin D. Roosevelt